יוחנן דאמר שמע תשע תקיעות בתשע

שעות ביום יצא קמ"ל ואימא הכי נמי אם כז

מאי ולא כלום: ע"ש שבתוך החג כו':

ואילו למעלה עשירית לא קתני מתניתין מני

רבי אליעזר בן יעקב היא דתניא שלש

למעלה עשירית ר' אליעזר בן יעקב אומר

שלש על גבי המזבח האומר למעלה

עשירית אינו אומר ע"ג המזבח והאומר ע"ג

המזבח אינו אומר למעלה עשירית מ"ם דר'

אליעזר בן יעקב כיון דתקע לפתיחת שערים למעלה עשירית למה לי דתקע האי

לאו שער הוא הלכך ע"ג המזבח עדיף ורבנן סברי כיון דתקע למילוי המים ע"ג

המובח למה לי הלכך למעלה העשירית

עדיף כי אתא יר' אחא בר חנינא מדרומא

אייתי מתניתא בידיה יובני אהרן הכהנים

יתקעו בחצוצרות שאין ת"ל יתקעו שכבר

נאמר יותקעתם בחצוצרות על עולותיכם ועל זבחי שלמיכם ומה ת"ל, יתקעו הכל

לפי המוספין תוקעין הוא תני לה והוא אמר

לה לומר שתוקעין על כל מוסף ומוסף

תנן ע"ש שבתוך החג היו שם מ"ח ואם

איתא ליתני שבת שבתוך החג משכחת

לה חמשין וחד א"ר זירא לפי שאין תוקעין

לפתיחת שערים בשבת אמר יירבא מאן

הא דלא חש לקימחא חדא דבכל יום תנן

ועוד אי נמי כהדדי נינהו ליתני שבת

שבתוך החג היו שם ארבעים ושמונה

דשמעת מינה תרתי שמעת מינה דרבי

אליעזר בן יעקב ושמעת מינה דר' אחא

בר חנינא אלא אמר רבא "לפי שאיז

תוקעין למילוי מים בשבת דבצרי מובא

וליתני נמי ר"ה שחל להיות בשבת דהא

איכא תלתא מוספין מוסף דר"ה מוסף דר"ח

מוסף דשבת ע"ש שבתוך החג איצטריך

הא ליתני הא וליתני הא ∘תנא ושייר

מאי שייר דהאי שייר שייר ערב הפסח

אטו מי קאמר

לאשמעינן כדרבי אליעזר בן יעקב

ליתני הא ולא ליתני

78

נד.

מסורת הש"ם

בהן דתימא אפילו כרבגן. ואין בין דקאמר שלא יפסיק בין זה לזה הפסקה מרובה כדי לגמור שלשתן כדרבי אבהו דאמר בשילהי ראש השנה (דף לד: ושם) שהה כדי לגמור את כולה חחר לראש ולאפוקי מדרבי יוחנן דאמר שמע תשע תקיעות בתשע שעות

ביום יצא דשהה כדי לגמור את כולן אינו חוזר לראש קמ"ל דוקא לרבי יהודה קאמר רב כהנא משום דתקיעה ותרועה ותקיעה כולה אחת היא ואפילו הפסקה מועטת פחות מכדי לגמור שלשתן לא יפסיק אלא כדי נשימה דהפסקה לריך כדאמר בשילהי ר"ה (שם) ותקעתם תרועה תקיעה בפני עלמה ותרועה בפ"ע אבל לרבנן לא חיישינן אי מפסיק טובא והשתא לענין תקיעות לא נפקא לן מיניה מידי לרבי יהודה בפלוגתא דר' אבהו ור' יוחנן וכי פליגי אליבא דרבנן ולענין מילי טובא בהלל

ובמגילה ובק"ש ובתפלה: שריך ערב הפסח. שיש נשחיטת הפסח עשרים תקיעות שהפסח נשחט בשלש כתות כת חחר כת כדתנן בתמיד נשחט (פסחים דף סד.) וכל כת קוראה את הלל שלש פעמים שהיו פסחיהן מרובין (ה) והם טעונים הלל בשחיטתן ולא היו מספיקין לשחוט פסחיהם כל כת וכת עד שיקראוהו ג' פעמים ואף על גב דתנן ואף על פי שלא שלשו מימיהן היינו לא גמרו פעם שלישית אבל מיהו אין כת שלא היתה גומרתו שתי פעמים ומתחלת בו פעם שלישית ואין חסר מן התקיעות כלום שבתחלת קריאה תוקעין ובכל קריאה שלש תקיעות כך פירש בקונטרס וחין הלשון משמע כן דתנן התם קראו את ההלל אם גמרו שנו ואם שנו שלשו אף על פי שלא שלשו מימיהן משמע שאפילו כת ראשונה לא התחילה פעם שלישית מעולם ועוד משמע שבראשי פרקים היו תוקעין כדאשכחן בסוף מסכת תמיד גבי שיר של תמיד דברו הלוים בשיר הגיעו לפרק תקעו והשתחוו העם על כל פרק תקיעה ועל כל תקיעה השתחואה ושני פרקים יש בהלל מדר׳ יהודה דאמר מימיהם של כת שלישית לא הגיעה לומר אהבתי משמע דאהבתי הוא תחילת הפרק והודו נמי תחילת הפרק כדאמרינן פרק לולב הגזול (לעיל דף לח: ושם) מכאן שמלוה לענות בראשי פרקים והם היו תוקעין בתחלת

ההלל שלש תקיעות כדתנן פרק תמיד נשחט (פסחים דף סד.) ננעלו דלתות העזרה תקעו והריעו ותקעו וכן לכל פרק ופרק נמצא להלל אחד תשע תקיעות וכן לכל כת וכת ואין לך כת שלא היתה גומרת הלל אחד לרבנן נמלא לשלשה כתות שלשה הללות ובהן כ"ז תקיעות אפילו כשלא היו שונות את ההלל כלל וכשהיו שונות נפישי תקיעות טובא אלא הני דפסיקי ליה קאמר דשייר והא דתנן אין מוסיפין על מ״ח הוה מלי לאקשויי זימנין דמוסיפין כגון היכא דשונות את ההלל אבל בלאו הכי פרכינו עלה מערב הפסח שחל להיות בשבת דנפישי לרבי יהודה ולרבנן ומשני כיון דליתיה בכל שנה לא קא חשיב ומה שפירש בקונטרם שהכת קוראה את הלל לא היתה הכת קוראה אלא הלוים קוראים וכן איתא בתוספתא דפסחים הלוים היו עומדים על דוכנן ואומרים את ההלל בשיר אם גמרו שנו ואם שנו שלשו ואע"פ שלא שלשו מימיהם א"ר יהודה מימיהם של כת שלישית לא הגיעה לומר אהבתי כלומר לא הגיעו הלוים לומר אהבתי בשחיטת פסחיהן:

דלהבטיל ולהבדיל דערב שבת ואיכא טובא: וליסני ר"ה כו'. לרבי אחא מותבינן אם איתא דתוקעין לכל מוסף ליתני ר"ה שחל להיות בשבת היו שם מ״ח כ״ח שבכל יום וכ״ז של שלשה מוספין: **כדרבי אליטור בן יעקב.** דמני להו ולא חשיב דלמעלה העשירית: ערב

מהו דסימה רבנן היה. ויכול להפסיק בינתים הפסקה מועטת ומאי אין בין דקאמר שלא ימתין המתנה מרובה לאפוקי מדרבי יוחנן: משע מקיעות. האמורות בראש השנה מן התורה שלש למלכיות תקיעה תרועה תקיעה ושלש לזכרונות ושלש לשופרות

דעבדינן טפי משום ספיקה דתרועה הוא דלא ידעינן אי גנוחי הוא אי ילולי הוא: ולא כלום. משמע דאפילו הפסקה מועטת ליתא: אינו אומר על גבי מובת. שהיו תוקעין לגבי המובח: ה״ג לגבי המובח למה לי דחקע הא תקע ליה למילוי המים. כל תקיעות הללו של שער העליון והתחתון ושער המים משום מילוי המים הוא הלכך לערבה למה לי תקיעה הא כל הני תקיעות דמוספיןי) בחג אינן אלא משום ושאבתם מים בששון הלכך הואיל וגמירי חשבון התקיעות בחג שנים עשר למעלה העשירית עדיף למיעבד דמוכחה מילחה שהן משום מילוי המים שתוקע לכולן על דבר המילוי כסדר ומעלה עשירית משום דמקום מסוים בעלמא הוא לידע היכן תוקעין אותם. ואני שמעתי שלש לגבי מזבח כשמוליכין את המים למזבח וה"ג לגבי מזבח למה לי דתקע הא תקע ליה בשעת נסוך המים ט' לתמיד של שחר בשעת נסכים היו שאין אומרים שיר אלא על היין וקשיא לי א״כ נפישו להו תקיעות דהא איכא הנך דתנן ו גבי זקיפת ערבה או שמא זקיפת ערבה בעת שמוליכין המים למזבח היה: שחין פ"ל יסקעו. חלה ובני אהרן בחלולרות: הכל לפי המוספין סוקעין. מפרש ואזיל לה: הוא סני לה. רבי אחא דתני לה הוא אמר לה: לומר שתוקעין כו'. הוא היה מפרש לה דמאי הכל לפי המוספין דקאמריגן שתוקעין על כל מוסף ומוסף יום שיש בו שתי קדושות כגון שבת ויום טוב ולריך שני מוספין תוקעין לכל מוסף שאומרים למוסף שבת שיר של שבת ותוקעין חשע חקיעות לשלשה פרקים ולמוסף יו"ט שיר של יום טוב ותוקעין ט' תקיעות: ואם איתא. דתוקעין על כל מוסף ליתני שבת שבתוך החג: שחין חוקעין לפחיחת שערים בשבת. שאינה למלוה כתקיעות של קרבן דכתיבי בקרא ותקעתם בחלולרות על עולותיכם אבל הנך לסימנא נינהו שישמעו ויבאו למעמדם ולדוכנם ולא דחו שבת הלכך הדר הוי להו מ"ח:

מאן הא. דתריך הכי: דלא הש לקימהא. טוחן ומוליא סובין ואינו חושש כלומר מרבה דברים שחינם: חדה דמתני' תנן בכל יום. היו שם אחת ועשרים ומני פתיחת שערים בהדייהו ואם אינם בשבת נמנא שפוחתין מאחת ועשרים: ועוד אי נמי כי הדדי נינהו. כלומר אפי׳ לדבריו שאין תוקעין לפתיחת שערים בשבת והוו להו נמי בשבת שבתוך החג מ"ח כדהוו ארבעים ושמונה בע"ש שבתוך החג ליתני שבת שבתוך החג דהה הוה ליה למיתני ולמישבק ע"ש: דהא שמעינן מינה חרתי שמעת מינה דרבי אליעור בן יעקב. דאין תוקעין למעלה העשירית אלא על גבי המובח כדקאמר להו ואזיל ושמעינן מיניה דרבי אחא דחוקעין על כל מוסף דחילו שלשה להבדיל וג' להבטיל אשמעינן ברישא ואמאי שבקה ותנא ע"ש ולא אשמעינן מילתא חדתא אלא דרבי אליעזר יעקב לחודה: לפי שחין חוקעין למילוי המים בשבת. שכבר נתמלאו מערב שבת כדתנן בפרק לולב וערבה (לעיל דף מח:) אלא

שהיה ממלא מערב שבת: ובלרי להו טובא. כל הנוספות בחג דשער עליון ותחתון ושער המים ולגבי מזבח ובלרי להו נמי

ל) [תוספתא ר"ה פ"ב הי"ב] ערכין י. ר"ה לד:, (5) [תוספתא פ"ד ה"ה], ג) [לקמן נה.], ד) [פסחים פד. יומא מו. יבמות מב:], ה) ותענית יג: יד. יבמות כדאמרינן בראש השנה (דף לד.). והאי עג. פד: מהו דתימא אפילו כרבנן ולאפוקי מדרבי

מא. קדושין טו. מ. נויר לח: סוטה טז. ב"ק י. טו. מג: סב: מכות כא:], ו) ל"ל דמוספין. רש"ש, ו) ולעיל מה.], תורה אור השלם 1. וּבְנֵי אַהֲרֹן הַכּּהֲנִים יתקעו בַּחַצצרות והיו במדברי ח לדרתיכם: וביום שמחתכם

יין שַ בֶּב יייִנְאַבְּינֶים בחצצרת על עלתיכם

ַבְּיָבבְּ וּיִּגְיּ כֵּינִנְּישָׁ וְעֵל זִבְחֵי שַׁלְמֵיכֶם וְהָיוּ לֶכֶם לְזִכָּרוֹן לִפְנֵי

ותקעתם

ְּיְיֶזֹיּ וּ לִפְנֵי אֲנִי

הגהות הב"ח (h) תום' ד"ה שייר וכו' פסחיהן מרובים והיו : טעונים

חַדִּשַׁיכֵם

. אלהיכם

רבינו חננאל

ואילו לא [אמר] ולא כלום, הוה אמרינן לאפוקי מדרבי יוחנן דאמר שמע ט׳ תקיעות בט׳ שעות יצא, בא רב כהנא לומר שאם ריחק הרבה ביניהם לא יצא. לפיכך פירש ולא . כלום, להודיע דהכי סבירא ליה דכולהו חדא חשיבן, שבת שבתוך החג היו כו׳. ואמרי׳ מתני׳ ר׳ אליעזר בז יעקב היא, מדלא (האומר) [אמרי׳] למעלה העשירית, [דתניא] ר' אליעזר כן יעקב אומר ג' לגבי מזבח כו'. פי' המצריך . ג' למעלה העשירית. אינו ג למעלה העשירון, אינו מצריך כלום לגבי מזבח, והמצריך ג' לגבי מזבח והוא ר' אליעזר בן יעקב, אינו מצריך כלום למעלה העשירית. כי אתא רב אחא בר חיננא מדרומא. אתא ואייתי מתניתא בידיה דקתני בה הכל לפי המוספין. ופירשה הוא בעצמו, שתוקעין על כל מוסף ומוסף [ט'] תקיעות בפני עצמן. ומקשינן עליה והא שבת שבתוך החג, . דאיכא מוסף דחג ומוסף רשבת. ואע"ג דמדלית מז ישבות, ואפ ג'ומוייו מן מ"ח ג' להבטיל העם מן המלאכה (כו') [וג'] . להבדיל בין קודש לחול יייבו יי בן קודט יייד שאין תוקעין בהן בשבת, ונשתיירו מ״ב, וט׳ למוסף של שבת הרי נ"א. ליתני במתני׳ שבת שבתוך החג היו שם נ"א תקיעות. ופריק ר' זירא. איז תוקעיז על פתיחת שערים בשבת, הרי ט', פי' ג' להבטיל ג' להבדיל ג' לפתיחת שערים, אפיק הללו ועי ט׳ של מוסף של שבת, מכל מקום מ״ח הויין. רלא חייש לקמחיה, שלא שימש כל צרכו ולא ידע שימש כל בוכר ולא ידע שמועה זו, ואתי לפרוקי לן, לא חזי דמתני' בכל יום תנז. ואפי׳ בשבת. ועוד סוף סוף כי מדלית ג' להבטיל את העם וג' להבדיל [ו]ג' לפתיחת שערים, ועיילת ט' למוסף

מוסף רש"י

יו א מיי׳ פ״ז מהלכות כלי

אפילו כרבגן. והאי אין נין, לאו דיעשה סמוכות כל כר אלא שלא ישהה בינתיים זר מלאי (ערכין ולאפוקי מדרבי יוחנן. גני ר"ה שמע דאמר ושלש של שופרות בתשע ולא כלום. משנע לא יפסיק (שם). תשע הקיעות. תרועות נמי '"ד יר"ה לד:). דלא ולא כלום. משמע כלל חש לקימחא למה שהוא טוחן, אם חטים אם פסולת (פחחים פד.) למה שהוא טוחו ומוליא מפיו. כלומר

רבינו חננאל (המשך) מתני׳ ר׳ אליעזר בן יעקב ואשמעינן נמי דר׳ בר חנינא. ונדחו דברי ר׳ זירא. ו**פירק רבא** אליבא דרבי אחא ואמר, לפי שאין תוקעיז על מילוי המים . בשבת. פי׳ שאין מילוי . המים בשבת, (דתניא) ודתנזו כמעשהו בחול כו׳ שבת חבית של זהב שאינה מקודשת מן השילוח. בשבת, אין שם תקיעה על מילוי המים, ולא על שער והעליוזו. ולא על השער התחתון (כו') [הרי כאן ט׳], ושית אחריני להבטיל ולהבדיל בין קדש לחול. וכיון דמדלית הני ט״ו, נשתיירו כ״א דבכל יום. וג' דלגבי מזבח. וט' יום, וג' דלגבי מזבח, וס' למוספי שבת, וט' למוספי יום טוב הרי מ"ב, ובצרי להו טובא, לפיכך לא תני [שבת] שבתוך החג דהא לא משתכח בה מ״ח. ומקשינו תוב וליתני ראש המקשינן וווב דייותי דאש השנה שחל להיות בשבת, דאיכא ג' מוספי[ן], של . ראש השנה ושל כ"ז תקיעות, ג' לפתיחת שערים וט׳ לתמיד של שחר וט׳ לתמיד של בין הערבים, מ״ח, ואי איתא לדר׳ אחא ליתני היו שם מ״ח. ופרקינן איצטריך ליה למיתני ערב שבת שבתוך החג היו שם מ״ח, לאשמועינן ג׳ לגבי מזבח כר' אליעזר. . הא והא, ליתני ערב שבת שבתוך החג לאשמועינן טבונון החגל האספורנים ג' לגבי מזבח ומתניתין ר' אליעזר בן יעקב היא, וליתני ראש השנה שחל אחא בר חנינא. ודחינן אין הכי נמי, מיהו תנא אין הכי נמי, מיחו הגא חדא ושייר אחריתי. מאי שייר דהאי שייר, שייר ערב הפסח נמי אית ביה יום, ושלש תקיעות בכל הלל. ושנינן כי הפסח נשחט בשלש כתות, וכל כת ששוחטין פסחים קורין . את הלל. ותוקעיז ומריעיז ותוקעין. ואם הלל שונין או שונין אותו, ואם שנו ועדיין לא נשלמה שחיטת פסחים של כל כת, משלשין את [ה]הלל, נמצאו שתוקעין על כל כת ט׳ תקיעות, בג׳ כתות כ״ז

של שבת, הוויין להו מ"ח, ואי איתא לדר׳ אחא בר חנינא ליתני (ערב) שבת שבתוך החג היו שם מ"ח, ואשמעינן תקיעות. הנה מ"ח תקיעות בערב הפסח, ושייר ולא שנאה במשנתנו, וכשם ששייר זו, כך שייר ראש השנה שחל להיות בשבת.